

Träskyddsdagarna 7-8 november 2019

Natur och teknik i en klimatsmart kombination för framtidens hållbara byggande

Om Goodpoint

Vi har en lång historia och vår verksamhet har funnits sedan 1981. I dag är vi ett 30-tal konsulter med bred och djup kompetens inom hela området hållbar utveckling och CSR.

Vi är en strategisk partner till företag och organisationer som söker innovativa lösningar där sund ekonomi kombineras med hållbara värderingar.

Vår utgångspunkt är att ansvarsfullhet leder till ökat förtroende och därmed stärker varumärke och lönsamhet.

*Vi delar kunskap
för en bättre
värld*

Vår hållbarhetsresa

Det var en gång...

- I Bibeln (1 Mos. 6:14) befaller Gud Noa
 - "Så gör dig nu en ark av goferträ och inred arken med kamrar och bestryk den med jordbeck innan och utan".
- Detta jordbeck var asfalt som sipprade upp ur jorden och kan visa på att trä skyddsbehandlades redan vid denna tid.

Fram till 1920-talet

- 1858 Kungliga Järnvägsstyrelsen börjar impregnera slipers
- 1859 Kungliga Telegrafverket påbörjar impregnering av stolpar
- 1899 Första industriella impregneringen i privat regi inleds. Produktion av stolpar och sliprar igångsattes när Slipersaktiebolaget bildades
- 1924 Svenska Träimpregnerings AB anlades i Ludvika och är det andra privatägda impregneringsverket

30-talet

Miljö

- Den provocativa hypotesen om att industrin släpper ut koldioxid som förändrar klimatet fördes fram
- Termen växthuseffekten definieras 1937 i Wisconsin
- DDT syntetiserades i Schweiz

Träskydd

- Arseniköverskott → Bolidenbolaget experimenterar med Träskyddsmedel 1932
- Statens Vattenfallsverk anlade en anläggning för impregnering av stolpar 1937

40-talet

Miljö

- Johnson & Johnson Credo 1943
- FN bildades 1945
- FN's deklaration om mänskliga rättigheter antas 1948

Träskydd

- Sveriges första anläggning för tryckimpregnering med saltmedel (Boliden BIS) uppfördes 1940
- 20 impregneringsanläggningar i drift 1940
- Svenska Träimpregneringsföreningen bildas 1941
- Kommunikationsverkens Träskyddskommitté bildas 1941
- Försöksfältet i Simlångsdalen utanför Halmstad etableras 1943

50-talet

Miljö

- Smoggen i London leder till minst 4000 dödsfall 1952
- Clean Air Act antas i Storbritannien 1956

Träskydd

- Finska Rötskyddsföreningen bildas 1950
- Danska Traemasteutvalge bildas 1951
- Norska Treimpregneringskomiteent bildas 1952
- Första nordiska träskyddskonferensen i Stockholm på initiativ av Träskyddskommittén 1952
- Träskyddsmedlen Boliden K33, det första CCA-medlet och KP Cuprinol introduceras på marknaden 1952
- Introduktion av 5T anläggningarna (Tryckt Trä Trotsar Tiden Tand) av Anticimex 1955

60-talet

Miljö

- Präglas av uppvaknandet
- Tyst vår av Rachel Carson 1962
- Fokus på detaljer, t ex kvicksilver, fågeldöd och stinkande massfabriker
- Naturvårdslagen 1964
- Naturvårdsverket bildas 1967
- Miljöskyddslagen, från 1969
- Sveriges avfallskonvertering SAKAB 1969
- EPA bildas i USA 1969

Träskydd

- Regelbundna möten på sk. Forskarmöten i Norden hålls under 60-talet
- Antalet impregneringsanläggningar växer kraftigt under perioden 1962 - 1969
- Nordiska Träskyddsrådet, NTR, grundas den 9 oktober 1969
- Träimpregnering blir anmälningspliktig enligt miljöskyddslagen 1969

70-talet

Miljö

- Präglat av grovstädning
- Fokus stora och tydliga utsläpp, mark/vatten, övergödning
- Första Earth Day hålls i USA 1970
- Nordiska ministerrådet bildades 1971
- FN's första miljökonferens i Stockholm 1972
- Katharine Graham CEO på Washington Post 1972
- Oljekris – ändliga resurser
- Oljeutsläpp
- BT Kemi

Träskydd

- Naturvårdsverket publicerar sina första rekommendationer avseende miljöskydd vid träimpregneringsverk 1972
- Svenska Träskyddsinstitutet 1974
- Första s k vakuumimpregneringsanläggningen vid Modulfönster i Traryd 1974
- Första Impregneringsmästarkursen 1976
- Standarden SIS 05 61 10 avseende klassindelning av impregnerat trä publiceras 1977
- Statens Provningsanstalt SP blir ansvarigt kontrollorgan för tillverkningskontroll av impregnerat trä 1978

80-talet

Miljö

- Präglat av forskning och djup, hur-frågor
- Fokus på naturvård, förurning och ozonlagret
- Kärnkraftsomröstning 1980
- Ozonhålet upptäcktes 1985
- Tjernobyl 1986
- Brundtlandkommissionen satte begreppet Hållbar utveckling på kartan 1987
- Miljömärkningarna började komma
- Sverige fick sin första miljöminister samt Miljöpartiet in i riksdagen

Träskydd

- NTR etableras som nordiskt godkännandeorgan för träskyddsmedel 1980
- 243 impregneringsanläggningar i drift
- Arbetet med att utarbeta en europeisk standard för träskyddsbehandlat trä påbörjas inom CEN 1988
- Träskyddsklass AB, även benämnd INSTA 140, införs i de nordiska standarderna för impregnerat trä 1989

90-talet

Miljö

- Präglat av verkstad, nu började det hända saker
- Fokus på de bredare perspektiven, företagen började arbeta med miljöfrågorna, nu kom Agenda 21 och man började prata om såväl producentansvar som sektoransvar
- Globaliseringen slog igenom
- I Sverige antas en kolskatt 1991
- Rio-konferensen 1992
- Kyoto-avtalet 1997
- Nike bidrar aktivt till bildandet av Fair Labor Association 1998
- 1999 antogs de 15 miljökvalitetsmålen av en enad riksdag

Träskydd

- Staten drar sig ur finansieringen av Träskyddsinstitutet och Svenska Träskyddsföreningen övertar det finansiella ansvaret 1995
- Den europeiska standarden EN 351 för träskyddsbehandlat trä publiceras 1995
- Konsolideringen av impregneringsindustrin inleds under detta decennium och antalet anläggningar minskar successivt
- Förändring av NTRs organisation genomförs 1997

00-talet

Miljö

- Präglat av action
- Fokus på klimatfrågan, utsläppsrätter och hotade arter
- Global compact lanseras 2000
- An inconvenient truth av Al Gore visades för första gången 2006
- Stern-rapporten publicerades hösten 2006
- Begreppet Planetary Boundaries lanserades 2009
- Nu började även CSR-frågorna komma upp

Träskydd

- Tommy Karlsson väljs till President för WEI 2001
- NTR utarbetar NTR Miljöpolicy och Miljömål 2002
- NTRs återvinningsseminarium med stort antal deltagare från Norden 2003
- CCA-medel får ej längre användas i Sverige 2004
- Produktionen av impregnerat trä i Sverige passerar 1 milj m³ 2004

10-talet

Hållbarhet

- Präglas av mer helhetssyn
- Fokus på cirkulär ekonomi, hållbar konsumtion, ekosystemtjänster, plast och mikrokräp
- Parisavtalet undertecknades 2015
- USA lämnar Paris-avtalet 2017
- FN beslutar om 17 globala hållbarhetsmål, Agenda 2030
- Sociala frågor växer
- Vi börjar prata om att skapa värde

Träskydd

- NTR-Gran och NTR GW öppnar marknaden för kvalitetskontrollerade produkter av gran 2011
- Första Workshop Regularity Bodies 2014
- Revision av NTR-dokument: Modifierat trä, Kärnved 2017
- NTR Databasen 2017
- BAT-BREF publiceras i slutlig form 2019
- Mikael Westin tillträder som President i WEI 2019

Träskyddsföreningen idag

**”Jag är intresserad av framtiden,
jag tänker tillbringa resten av
mitt liv där.”**

CF Kettering, forskningschef GM 1920-1947

Megatrender

Globalisering

Urbanisering

Demografisk
förändring

Digitalisering

Hållbarhet

Vad tycker ni?

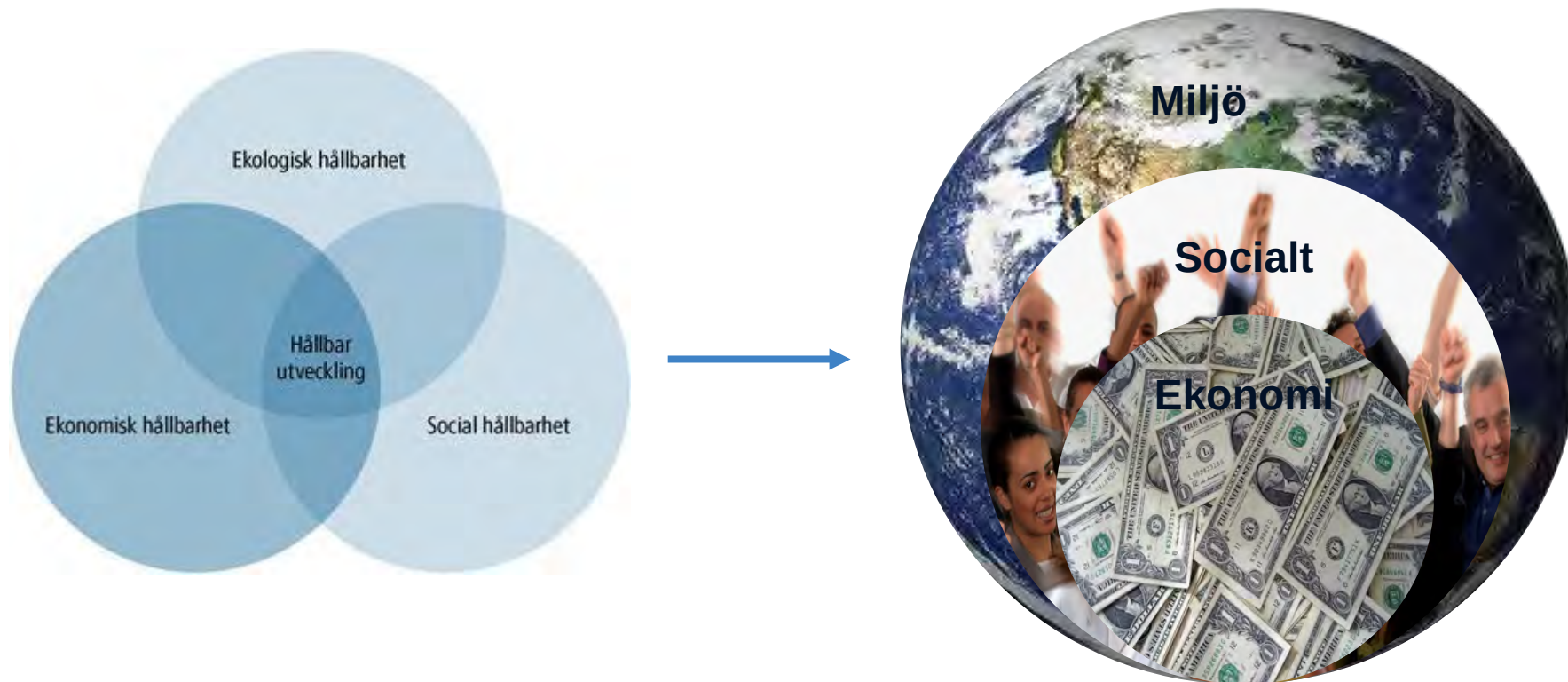
Hållbarhet idag

Olika begrepp som florerar – vad betyder de egentligen?

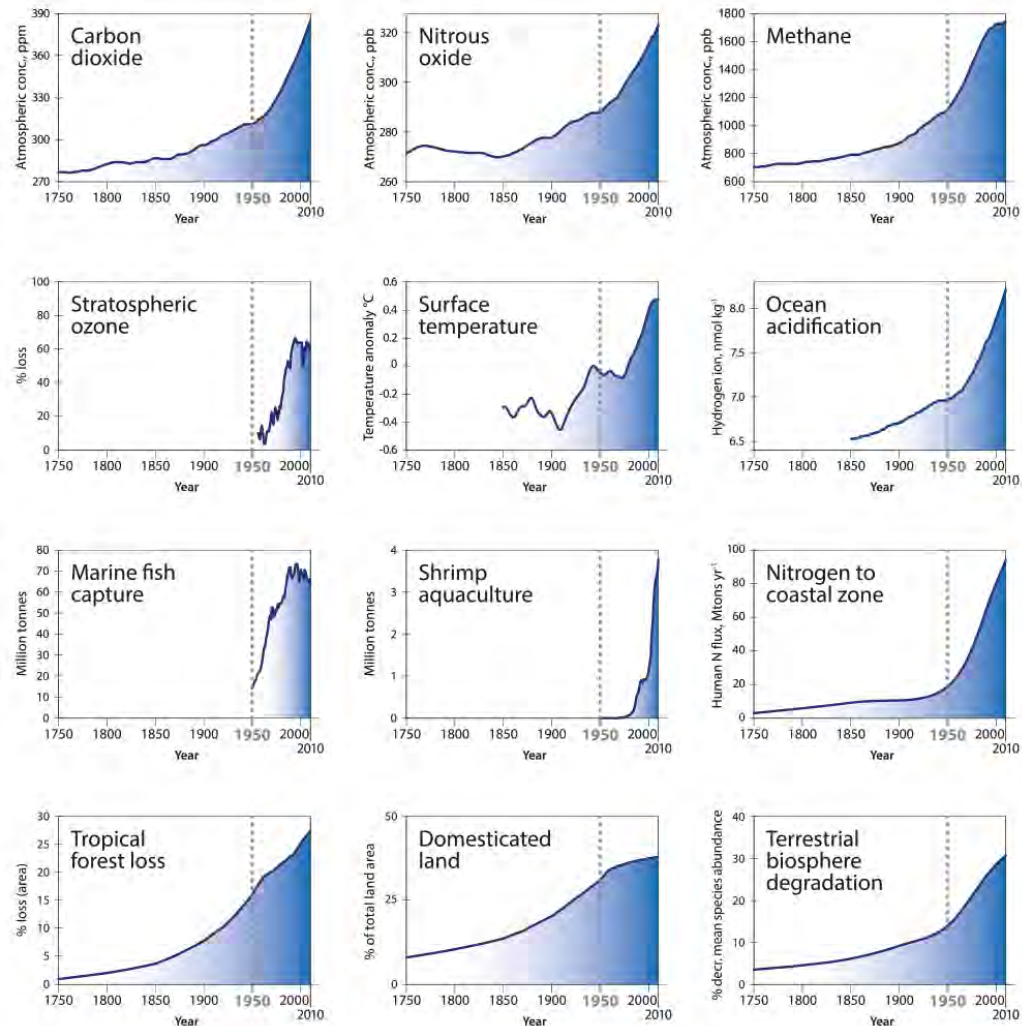

Hållbar utveckling: Brundtland-kommissionen

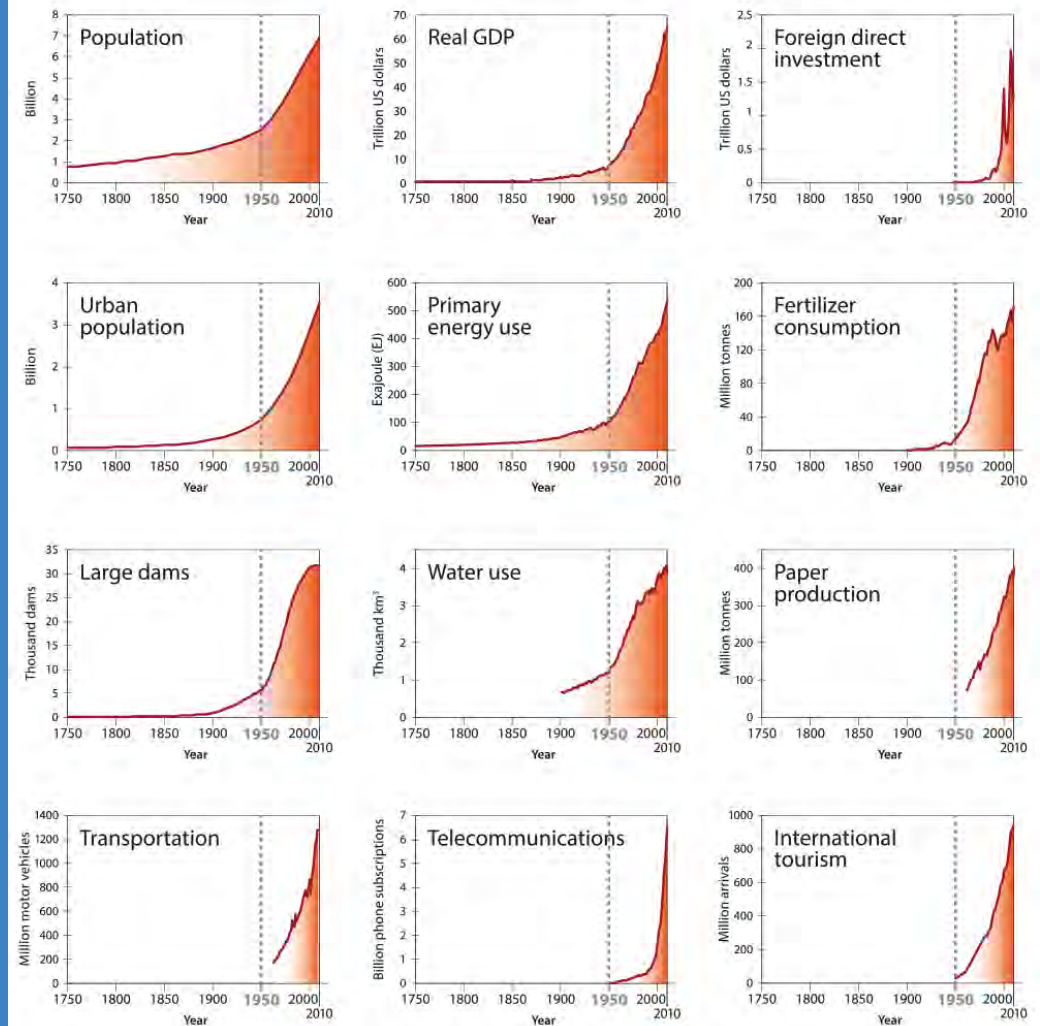
"En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov"

Earth system trends

Socio-economic trends

Vad tycker ni?

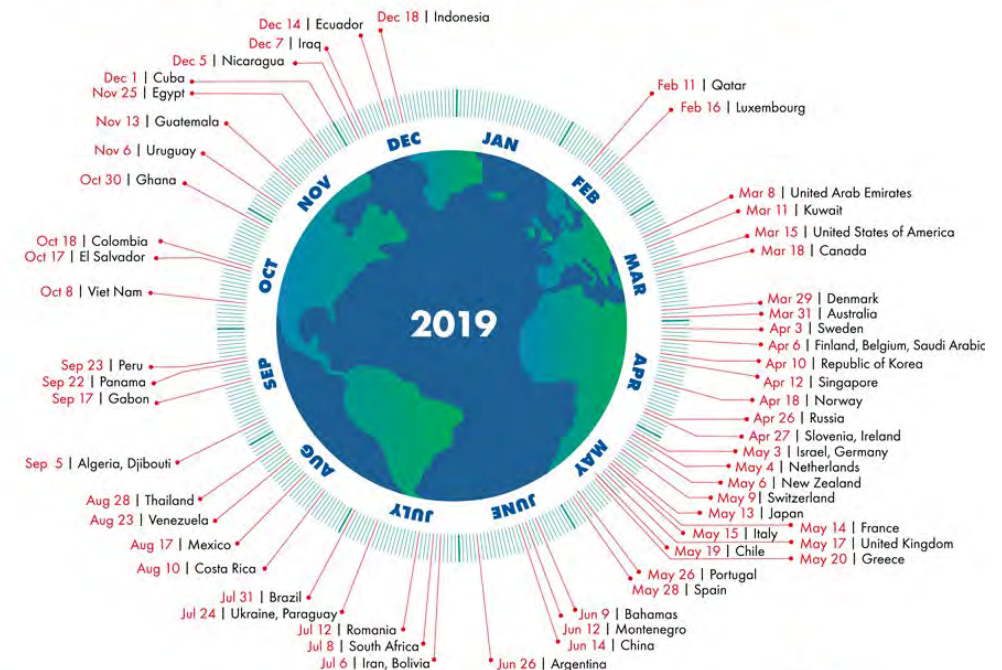

Overshoot Day

- Den dag på året då mänskligheten gjort av med naturens årsbudget av förnybara resurser
- Resursanvändning ökar → Overshoot Day flyttar
 - 29 dec 1970
 - 19 dec 1987
 - 19 aug 2014
 - 29 juli 2019
- Vi lever globalt som om vi hade 1,7 planeter till vårt förfogande och i Sverige som om vi hade cirka 4 planeter.
- Hur påverkar det framtiden? Vad tror vi om utvecklingen av kostnader för naturresurser?

Country Overshoot Days 2019

When would Earth Overshoot Day land if the world's population lived like...

Source: Global Footprint Network National Footprint Accounts 2019

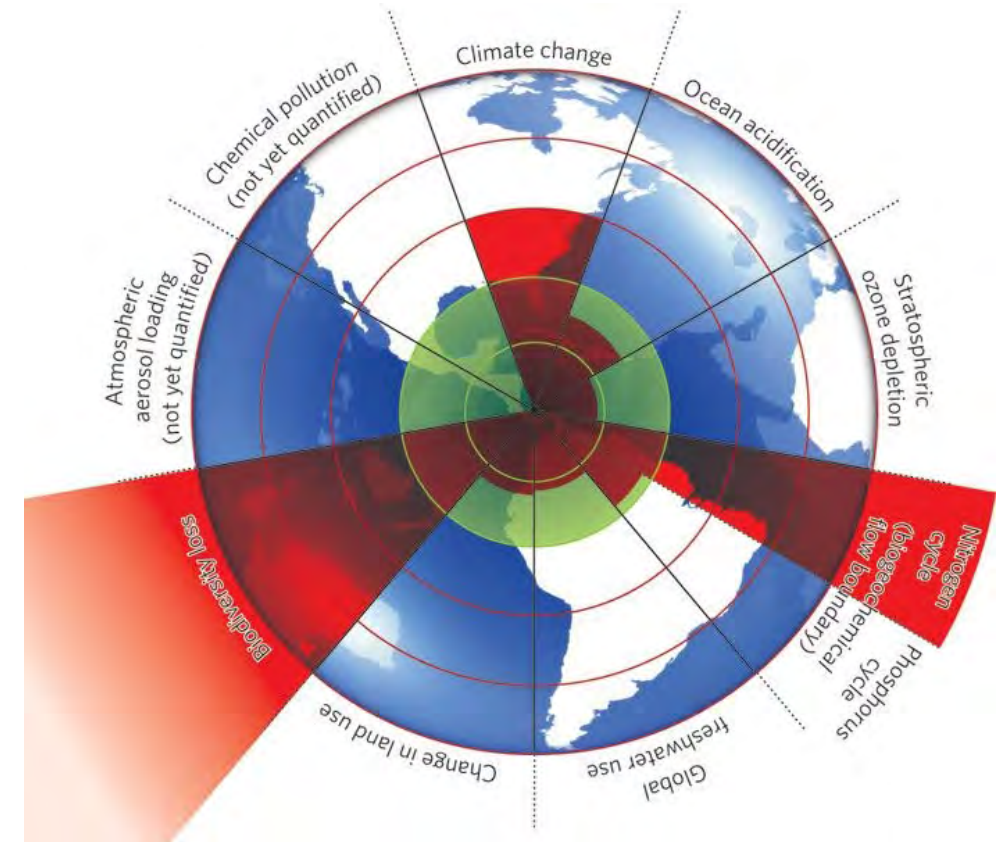

Källa: Global Footprint Network
National Footprint Accounts 2019

Planetary Boundaries

- Utvecklat av Stockholm Resilience Center under ledning av Johan Rockström 2009
- 9 miljöproblem med def gränsvärden
- Överskridande → tröskeleffekter
- Klimat inte värst
- Biologisk mångfald – största problemet, 6e massutrotandet

Källa: Rockström et al, 2009

FN's globala mål (SDG – Sustainability Development Goals)

- Antogs 25 september 2015
- 193 medlemsländer
- 17 mål, 169 delmål och 230 indikatorer
- 4 ambitioner till 2030
 - Avskaffa extrem fattigdom
 - Minska ojämlikheter och orättvisor i världen
 - Främja fred och rättvisa
 - Lösa klimatkrisen

Källa: Rockström och Sukhdev,
2016

Vad tycker ni?

Världen förändras...

Plastutbredningen

Nationalism

Migration- och klimatkris

Förändrade
konsumtionsmönster

Demokrati i förskjutning

Livet Online

Biodiversitet i fritt fall

Globala utmaningar

Max 1,5 graders
temperaturökning

Hållbara värdekedjor och
försörjningsmöjligheter

Mat och hållbar näring

Call for action

- Koordinera målsättningarna
- Förstå din roll i systemet och vilken påverkan du har
- Experimentera, lär, dela. Öppet och samarbetsvilligt. Vi blir starkare tillsammans!

Vad vi redan ser...

- I en undersökning gjord av rekryteringsfirman Stepstone uppgav omkring 76 % av målgruppen (nittiototalister) att de anser att samhällsansvar är en viktig faktor när de söker jobb hos ett företag.
- 73 % av Sveriges konsumenter säger sig påverkas av hållbarhetsfrågor i någon mån när de beslutar att köpa en vara eller tjänst (Sustainable Brand Index, 2018).
- 6 av 10 konsumenter säger att de har medvetet avstått från att köpa en produkt under det senaste året eftersom produkten eller varumärket kan ha en negativ påverkan på miljön eller samhället (Svensk Handel, 2016).

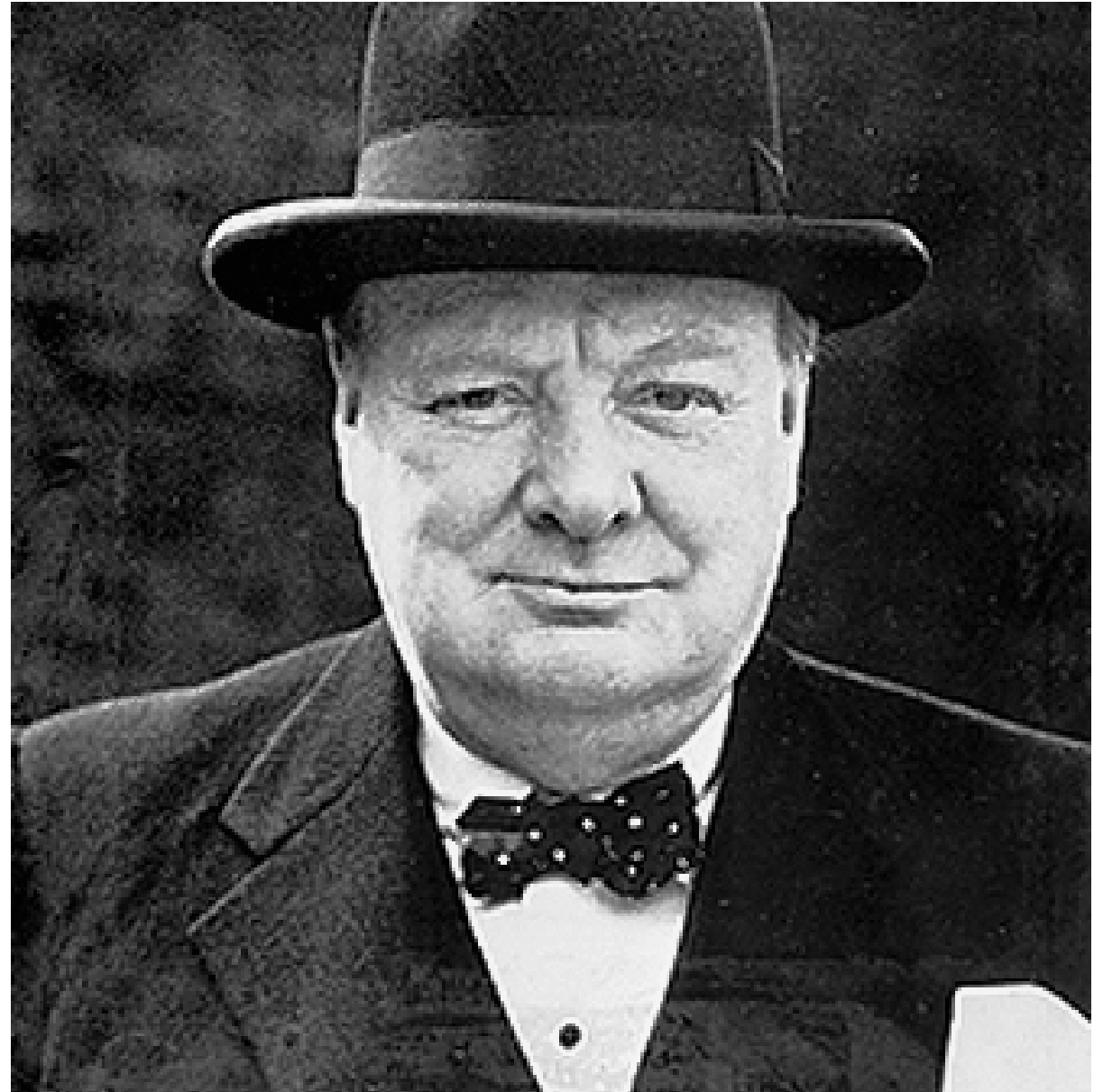
Vad tycker ni?

“It is not enough that we do our best;
sometimes we must do what is
required.”

- *Winston S. Churchill*

Hållbart samhälle

Generella förflyttningar

Stort fokus på klimatfrågan

- Klimatneutralitet hos länder, städer, kommuner
- Hållbar stadsutveckling
- Hållbart byggande
- Rådet för hållbara städer
- Hållbar stad / www.hallbarstad.se

Vad tycker ni?

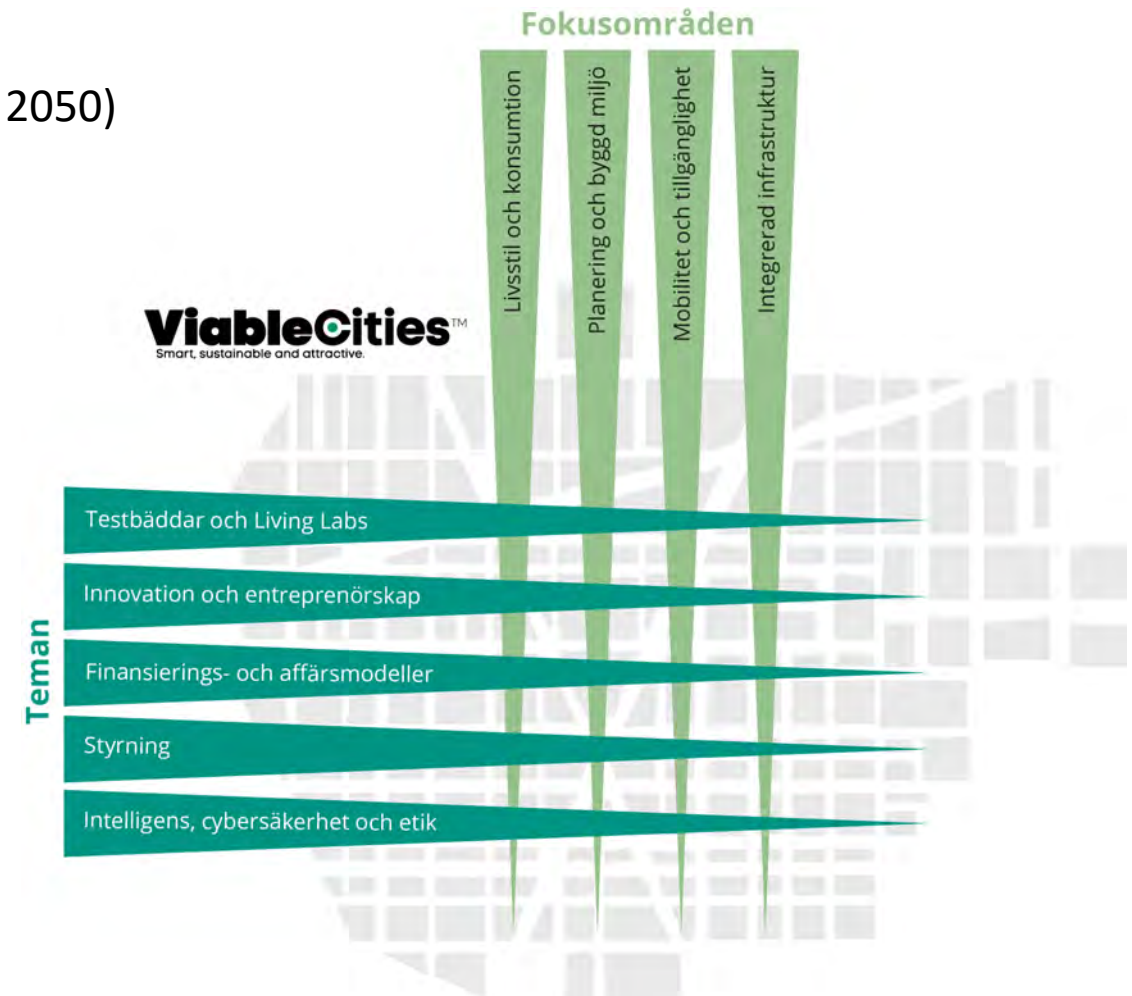

Klimatneutralitetsambitioner hos svenska kommuner

- städer står i dag globalt för mer än 70 procent av utsläppen

- Viable Cities leds av KTH
 - Uppsala (2015: klimatneutral 2030, klimatpositiv 2050)
 - Enköping
 - Göteborg
 - Järfälla
 - Lund
 - Malmö
 - Stockholm
 - Umeå
 - Växjö
- Östersund – 2040
- Örebro 2045
- Eskilstuna 2050

Miljömärkningar

Träråvaror

Byggvaror

Certifieringar

Vad tycker ni?

Färdplaner för klimatneutralt Sverige 2045

- För att vi ska lyckas med omställningen till ett fossilfritt Sverige
 - Stat och myndigheter måste ställa tydliga och enhetliga krav som följs upp
 - Materialindustrin måste kunna leverera miljövänliga material
 - Beställare måste våga ställa tuffa krav
 - Byggtreprenörer måste bygga med stort kunnande och använda effektiva produktionsmetoder och processer
- Färdplan - nyckelfaktorer klimatneutral byggsektor 2045
 - Långsiktiga spelregler som möjliggör investeringar och omställning till klimatneutrala material och processer
 - Gå från linjära till cirkulära processer
 - Säkerställa tillgång och effektivt nyttjande av biobaserade råvaror
 - Ledarskap, samverkan och kunskap
 - Offentlig upphandling som motor för omställning

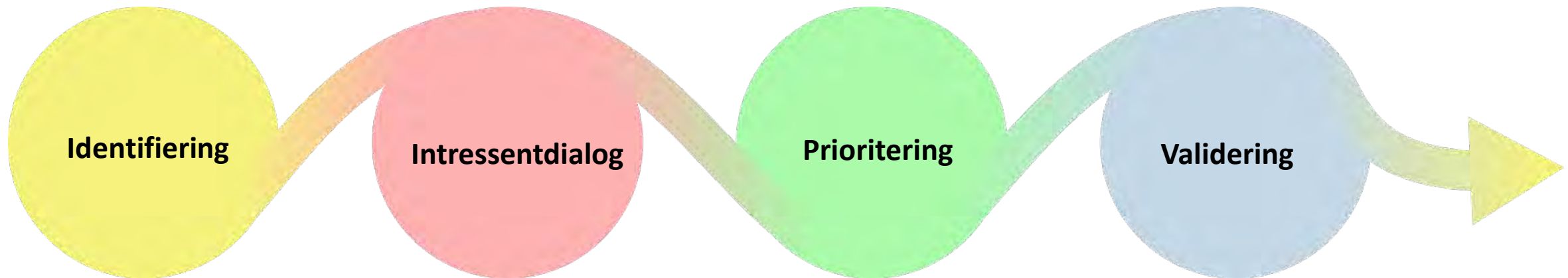
Hållbarhet för Svenska Träskyddsföreningen

Väsentlighetsanalys

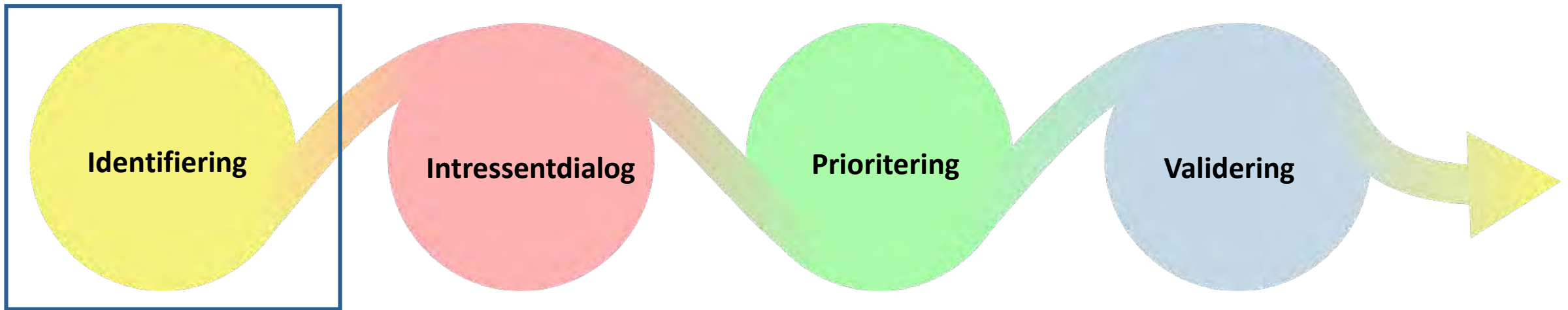
Målet med en väsentlighetsanalys är **att identifiera** och **prioritera** de mest **väsentliga** hållbarhetsfrågor för en organisation baserat på deras ekonomiska, miljömässiga och sociala påverkan samt den betydelse frågorna har för organisationens intressenter och deras behov och beslut.

Väsentlighetsanalyser görs i enlighet med processen nedan:

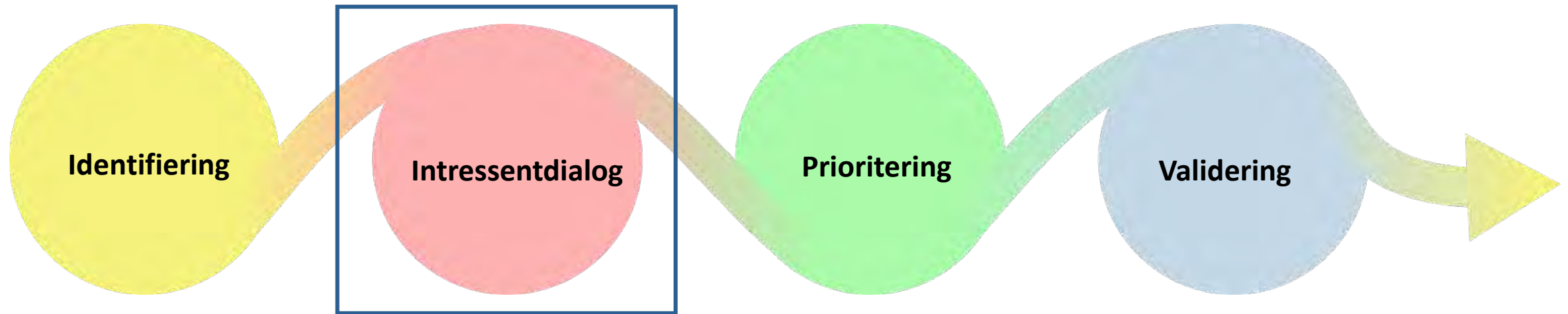
Väsentlighetsanalys – Steg 1

Väsentlighetsanalys – Steg 2

Intressentdialogen

Intressentdialogen har utförts genom telefonintervjuer där intressenterna ombads svara på ett antal frågor om Svenska Träskyddsföreningen, tryckimpregnerat trä och föreningens hållbarhetsarbete.

Dessa intressentgrupper, som har valts ut i samråd med den interna arbetsgruppen, har vi intervjuat:

- Arkitekter
- Branschorganisationer
- Byggkonstruktörer
- Landskapsarkitekter
- Influencers

Slutsatser från intressentdialogen

Majoriteten av intressenterna har hört talas om Svenska Träskyddsföreningen men kan inte beskrivet helt vad det är föreningen gör.

Under samtalen kom det ofta på tal att tryckimpregnerat trä innehåller farliga ämnen och är giftigt. Dock fanns det även en medvetenhet att detta kan vara baserat på gammal information och uppfattningar som inte längre nödvändigtvis stämmer.

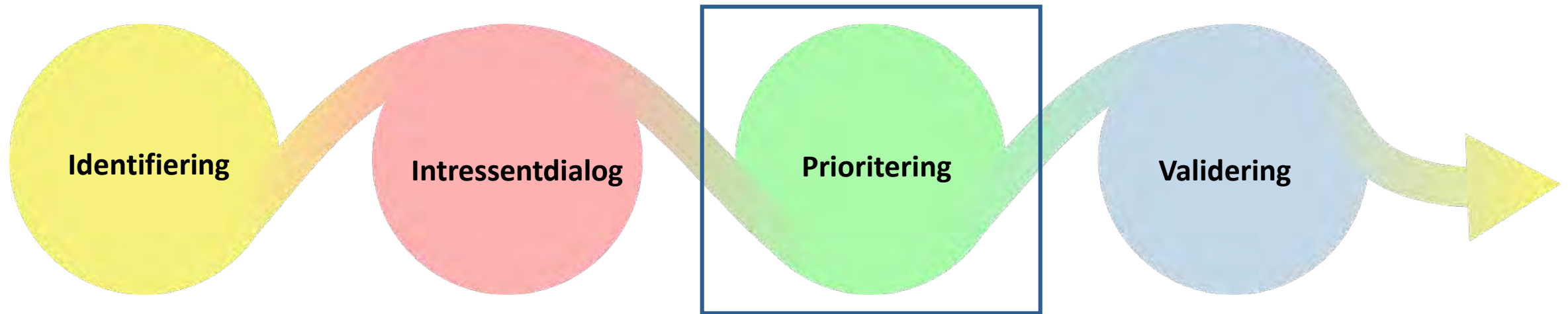
Ett bredare samarbete med andra aktörer inom träbranschen togs upp som ett medel att tillsammans öka medvetenheten och förståelsen kring tryckimpregnerat trä.

Sammanställt underlag av vad tryckimpregnerat trä är, vad det innebär (miljömässigt) och varför man ska välja det efterfrågades av många intressenter. Intressenterna upplyste att de ville kunna enkelt och snabbt hitta information som kan användas vid dialog med exempelvis kunder för att promota tryckimpregnerat trä.

Nyckelpunkter från majoriteten av intressentdialogerna: Trovärdighet och Transparens, Kommunikation samt Samarbete.

Väsentlighetsanalys – Steg 3

Vad tycker ni?

Prioriteringen från den interna arbetsgruppen

VAD - sakfrågor	HUR - påverkansarbete
1. Kemikalieinnehåll	1. Kommunikation
2. Livscykelperspektiv	1. trovärdighet
3. Klimatpåverkan	1. Samverkan
4. Arbetstillfällen	1. Utbildning
5. Närodlat	
6. Positiv prestanda hos förädlat trä	

Vad tycker ni?

Frågor för Fredriks ppt'er

Vad tycker ni?

Vad tycker ni?

